

ביאורים לדוחות הכספיים לשנת 2013

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), תוך התאמתם לפעילות המיוחדת של בנק מרכזי, כפי שמקובל גם בבנקים מרכזיים אחרים. הנושאים העיקריים, שהוצגו בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים בבנקים מרכזיים, הם:

- (1) חשבונות שיערוך – כמפורט להלן בסעיף יג.
- (2) דוחות על תזרימי המזומנים – כמפורט להלן בסעיף כ.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

- (1) **הבנק** – בנק ישראל.
- (2) **מדד** – מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- (3) **סכום מותאם** – סכום נומינלי היסטורי, שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, על פי הוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי החשבון בישראל.
- (4) **סכום מדווח** – סכום המותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים שנוספו לאחר מועד המעבר ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.
- (5) **דיווח כספי נומינלי** – דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.
- (6) **שווי הוגן** – הסכום שבו היה אפשר לרכוש או למכור נכס (ליטול או לפרוע התחייבות) בעסקה שוטפת בין צדדים הפועלים בהתאם לרצונם.

ג. דוחות כספיים בסכומים מדווחים

- (1) בחודש אוקטובר 2001 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים". בהתאם לתקן זה, ובהתאם לתקן חשבונאות מס' 17, שפורסם בחודש דצמבר 2002, הופסקה ההתאמה של הדוחות הכספיים לאינפלציה ביום 1 בינואר 2004.
- (2) הבנק ערך את דוחותיו הכספיים בעבר על בסיס המוסכמה של העלות ההיסטורית, ללא התחשבות בשינויים בכוח הקנייה של המטבע הישראלי. בדוחות הכספיים לשנת 2005 מספרי ההשוואה לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2003 חושבו מחדש על בסיס העלות ההיסטורית המותאמת למדד המחירים לצרכן, כנדרש על פי תקן חשבונאות מס' 12 לצורך המעבר לדיווח לפי סכומים מדווחים. הסכומים המותאמים ליום 31 בדצמבר 2003 שימשו נקודת מוצא לדיווח הכספי הנומינלי החל מיום 1 בינואר 2004. תוספות וגריעות במהלך התקופה נכללו בערכים נומינליים.

- (3) סכומי הנכסים הלא-כספיים אינם מייצגים בהכרח את שווי המימוש או את השווי הכלכלי העדכני, אלא רק את הסכומים המדווחים של אותם נכסים.
- (4) בדוחות הכספיים "עלות" משמעותה עלות בסכום מדווח.

ד. עקרונות הדיווח

- (1) מאזנים:
- א. פריטים לא כספיים (רכוש קבוע והשקעות המוצגות על פי העלות) מוצגים בסכומים מדווחים.
 - ב. פריטים כספיים מוצגים במאזן בערכים נומינליים לתאריך המאזן.
 - ג. המאזן מוצג על פי המבנה המקובל בבנקים מרכזיים בעולם.
- (2) דוחות רווח והפסד:
- א. הכנסות והוצאות הנובעות מפריטים לא-כספיים (כגון פחת, הוצאות והכנסות מראש), או מהפרשות הכלולות במאזן, נגזרות מהתנועה בין הסכום המדווח ביתרת הפתיחה לבין הסכום המדווח ביתרת הסגירה.
 - ב. יתר רכיבי דוח הרווח וההפסד (כגון הכנסות הריבית והוצאות הריבית) מוצגים בערכים נומינליים.
- (3) דוח על השינויים בהון העצמי:
- א. על פי סעיף 76 לחוק בנק ישראל התש"ע-2010, בתום שלושה חודשים מתום כל שנה יעביר הבנק בפועל לממשלה רווחים בהתאם להוראות אלה:
 - א. אם ההון יעמוד על שיעור של 2.5 אחוזים או יותר מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה לרווח הנקי, בניכוי יתרת העודפים אם היא שלילית.
 - ב. אם ההון יעמוד על שיעור העולה על אחוז אחד מסך הנכסים, אך פחות מ-2.5 אחוזים מסך הנכסים, יועבר לממשלה סכום השווה ל-50 אחוזים מהרווח הנקי, בניכוי יתרת העודפים אם היא שלילית.
 - ג. אם ההון יעמוד על שיעור של אחוז אחד או פחות מסך הנכסים, לא יועברו רווחים.
- הבנק רשאי לרשום קרנות הון הנובעות מכללים חשבונאיים, ובלכד שיתרת הרווח הנקי שלא הועברה לממשלה כאמור לעיל, תצטרף ליתרת עודפים ולא תוכר כפריט הוני אחר, אלא אם כן הוסכם אחרת בין הנגיד לבין שר האוצר.

בהתאם להוראות אלה, נכון ליום 31 בדצמבר 2013, לא נוצרה חבות להעברת כספים לממשלה.

ה. השימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים נדרשת הנהלת הבנק להשתמש באומדנים והערכות לגבי עסקות או עניינים אשר השפעתם הסופית על הדוחות הכספיים איננה ניתנת לקביעה מדויקת בעת עריכת הדוחות. אך שהאומדנים או ההערכות נעשים לפי מיטב שיקול הדעת של ההנהלה, ההשפעה הסופית של עסקות או עניינים כאמור עשויה להיות שונה מזו של האומדנים או ההערכות לגביהם.

1. הכרה בהכנסה

הכנסות והוצאות נזקפות לדוח הרווח וההפסד על בסיס צבירה. רווחים או הפסדים ממומשים הנובעים ממטבע חוץ ומניירות ערך במטבע מקומי ובמטבע חוץ מועברים לדוח הרווח וההפסד. רווחים או הפסדים אלו מחושבים על בסיס העלות הממוצעת של היתרות באותו הנכס.

רווחים לא-ממומשים אינם מועברים לדוח הרווח וההפסד אלא נזקפים במאזן לחשבון שיערוך. הפסדים לא-ממומשים מועברים לדוח הרווח וההפסד, לאחר קיזוז רווחים שלא מומשו באותו הנכס. הפסדים אלו נובעים מהפער בין העלות הממוצעת של נכס לבין השווי ההוגן שלו. הפסדים לא-ממומשים מניירות ערך במטבע חוץ, מניירות ערך במטבע מקומי או ממטבע חוץ מסוים לא מקוזזים כנגד רווח לא-ממומש מניירות ערך או ממטבעות חוץ אחרים. הפסדים שהוכרו בדוח הרווח וההפסד לא יקוזזו כנגד רווחים לא-ממומשים שייצברו בעתיד.

2. ניירות ערך

1) ניירות ערך במטבע חוץ

ניירות ערך סחירים במטבע חוץ מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן לתאריך המאזן. השווי ההוגן של ניירות ערך שיש להם מחיר מצוטט מתבסס על מחירי השוק. ניירות ערך שאין להם ציטוט משוערכים על פי נתונים המתקבלים ממקורות חיצוניים.

העלות המותאמת של ניירות הערך היא ערכם הנקוב בתוספת הריבית, הפרשי ההצמדה ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה. הפרמיה או הניכיון מופחתים על פני התקופה שממועד רכישת נייר הערך ועד למועד פדיונו.

ההפרש שבין העלות המקורית של ניירות הערך לבין ערכם הנקוב בתוספת הריבית ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה, נזקף לדוח הרווח וההפסד.

הפרשי הצמדה למדד המתפרסם בחו"ל שנצברו על הקרן וטרם מומשו, וכן ההפרש שבין השווי ההוגן של ניירות הערך לבין עלותם המותאמת נזקפים לחשבון שיערוך במאזן.

הכנסות הריבית והפחתות הפרמיה או הניכיון נזקפות לדוח הרווח וההפסד על בסיס צבירה, ומוצגות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

הכנסות ממימוש ניירות ערך מוצגות בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

יתרת ההפסד הלא-ממומש נזקפת לדוח הרווח וההפסד בסוף השנה ומוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

2) ניירות ערך במטבע מקומי

ניירות ערך ממשלתיים סחירים במטבע מקומי מוצגים במאזן לפי שוויים ההוגן לתאריך המאזן. ההפרש שבין העלות המקורית של ניירות הערך לבין ערכם הנקוב, בתוספת הריבית ויתרת הפרמיה או הניכיון שטרם הופחתה, נזקף לדוח הרווח וההפסד.

הפרשי הצמדה למדד שנצברו על הקרן וטרם מומשו, וכן ההפרש שבין השווי ההוגן של ניירות הערך לבין עלותם המותאמת, נזקפים לחשבון השיערוך במאזן.

הכנסות ריבית מניירות ערך במטבע מקומי והפחתות הפרמיה או הניכיון נזקפות לדוח הרווח וההפסד על בסיס צבירה, ומוצגות בסעיף "הכנסות ריבית מהממשלה".

יתרת ההפסד הלא-ממומש נזקפת לדוח הרווח וההפסד בסוף השנה ומוצגת בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

ח. מוסדות כספיים בין-לאומיים

1) קרן המטבע הבין-לאומית

היתרות בקרן המטבע הבין-לאומית (להלן-הקרן), מנוהלות במטבע SDR ומוצגות בשקלים חדשים לפי השערים היציגים שפרסם בנק ישראל לתאריך המאזן. (ראו ביאור 3 ו-12).

2) יתרות בגין מוסדות כספיים בין-לאומיים

ההשתתפות של בנק ישראל במוסדות הכספיים הבין-לאומיים האחרים מוצגת בסעיף "מוסדות כספיים בין-לאומיים" בצד הנכסים לפי העלות במטבע ההשתתפות, מתורגמת לשער החליפין במועד העסקה, בהתאמות הנדרשות לדיווח בערכים מדווחים בהתאם לתקן חשבונאות מס' 12 בדבר "הפסקת ההתאמה של דוחות כספיים".

ההתחייבות למוסדות כספיים בין-לאומיים מוצגת בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ומוסדות כספיים בין-לאומיים" בצד ההתחייבויות.

ט. רכוש קבוע

- 1) הנכסים הקבועים מוצגים על בסיס העלות בניכוי פחת שנצבר. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס.
- 2) שיפורים ושכלולים נזקפים לעלות הנכסים, מופחתים על פני תקופת אורך חייהם ואילו הוצאות החזקה ותיקונים נזקפות לדוח הרווח וההפסד עם התהוותן.
- 3) הפחת מחושב לפי שיטת הקו הישר, על בסיס משך השימוש המשוער של הנכסים:
מבנים – 50 עד 67 שנים;
כלי רכב – 6.5 שנים;
מחשבים – 4 שנים;
ציוד – 10 שנים.
- 4) תוכנות שאינן חלק אינטגרלי מהחומרה המתייחסת אליהן מוצגות במסגרת הרכוש הקבוע על בסיס העלות ומופחתות בקו ישר על פני ארבע שנים.

י. שטרי כסף ומעות במחזור

שטרי כסף ומעות במחזור שהונפקו על ידי הבנק מבטאים את התחייבות הבנק כלפי המחזיקים בהם. ההתחייבות מוצגת במאזן הבנק לפי הערך הנקוב.

יא. מילווה קצר מועד

יתרת המילווה קצר המועד (להלן - מק"ם) המוצגת במאזן הבנק מבטאת את מחיר הפדיון של המילווה שבידי הציבור, בניכוי יתרת הניכיון שטרם הופחתה. מק"ם שנמכר מהממשלה לבנק ישראל אך טרם נמכר לציבור אינו כלול ביתרת המק"ם.

המק"ם מונפק לתקופה של עד שנה. סכום הניכיון הוא ההפרש בין מחיר הפדיון של המילווה לבין התמורה ממכירתו לציבור.

הניכיון מופחת על פני התקופה שממועד הנפקת המק"ם ועד למועד פדיונו. הוצאות הפחתת הניכיון בגין יתרת המילווה שבידי הציבור מוצגות בדוח הרווח וההפסד בסעיף "הוצאות ריבית לבנקים ולציבור".

יב. התחייבויות בגין זכויות עובדים

בגין כל ההתחייבויות הקשורות ליחסי עובד-מעביד ישנן עתודות מתאימות - על פי דין, הסכם, נוהג וציפיות ההנהלה.

ההתחייבות לפנסיה ולתשלומי פרישה מחושבת על ידי אקטואר מומחה בשיטת הערכה של ההטבות הנצברות ובהתחשב בהסתברויות על בסיס ניסיון העבר. שיעור ההיוון של העתודות הוא בהתאם לשיעורו בהוצאות המפקח על הבנקים, ושיעור עליית השכר בעתיד מוערך על ידי ההנהלה ועל בסיס ניסיון העבר.

ההפרשה לחופשה מחושבת על בסיס צבירת ימי חופשה ליום 31 באוקטובר, והשכר הקובע לפדיון חופשה לתאריך המאזן. ההפרש בהתחייבות הנובע מההפרש בין צבירת ימי חופשה ליום 31 באוקטובר לבין צבירתם ליום 31 בדצמבר אינו מהותי. (ראו ביאור 14).

יג. חשבונות שיערוך

חשבונות השיערוך כוללים רווחים לא-ממומשים מהפרשי שער על היתרות הנקובות במטבע חוץ ורווחים לא-ממומשים בגין הצמדה למדד ושיערוך של ניירות ערך סחירים במטבע מקומי ובמטבע חוץ לשוויים ההוגן.

חשבונות השיערוך מנוהלים בנפרד לכל פריט (מטבע, נייר ערך) ומועברים לדוח הרווח וההפסד בעת מימוש אותו פריט או חלק ממנו. אין קיזוז בין סוגי פריטים שונים. חשבונות השיערוך בגין תיקים בניהול חיצוני מנוהלים ברמת התיק.

יתרת ההפסד בחשבונות השיערוך, הנובעת מהפרשי הצמדה והפרשי מחירים בניירות ערך במטבע מקומי ובמטבע חוץ ומהפרשי שערים ביתרות הנקובות במטבע חוץ, מועברת בסוף השנה לדוח הרווח וההפסד. (ראו גם סעיף ו' לעיל).

יד. מטבע חוץ

הנכסים וההתחייבויות הנקובים במטבע חוץ, או צמודים למטבע חוץ, מוצגים בשקלים חדשים לפי השערים היציגים שפרסם בנק ישראל לתאריך המאזן.

ההכנסות וההוצאות במטבע חוץ כלולות בדוח הרווח וההפסד לפי השערים היציגים ששררו ביום הערך של ביצוע כל פעולה.

הפרשי שער מהתאמת הנכסים וההתחייבויות עקב שינויים בשערי החליפין כוללים הפרשי שערים ממומשים ולא-ממומשים.

הפרשי שערים לא-ממומשים נזקפים לחשבונות השיערוך במאזן לגבי כל מטבע חוץ בנפרד. הפרשי שערים ממומשים מועברים לדוח הרווח וההפסד כשהם מחושבים על בסיס העלות הממוצעת של היתרות באותו מטבע. המימוש נבחן בנפרד לגבי נכסים במטבע חוץ והתחייבויות במטבע חוץ לכל חודש קלנדרי, לגבי כל מטבע בנפרד.

יתרת הפסד בחשבונות שיערוך לסוף השנה מועברת לדוח הרווח וההפסד, ולא תקוזז בעתיד מהרווחים הלא-ממומשים. הפסדים לא-ממומשים במטבע אחד אינם מקוזזים כנגד רווחים לא-ממומשים במטבע אחר. להלן פרטים על שערי החליפין של השקל מול מספר מטבעות עיקריים:

ליום 31 בדצמבר					
שיעור השינוי					
2012	2013	2011	2012	2013	
(אחוזים)		(שקלים חדשים)			
(2.3)	(7.0)	3.8210	3.7330	3.4710	דולר ארה"ב
(0.4)	(2.8)	4.9381	4.9206	4.7819	אירו
2.5	(4.9)	5.8918	6.0365	5.7419	לירה שטרלינג
(2.3)	(6.5)	5.8662	5.7311	5.3561	זכויות משיכה מיוחדות (SDR) ¹
(1) שער ה-SDR מפורסם על ידי קרן המטבע הבין לאומית ונקבע לפי סל משוקלל של ארבעה מטבעות - דולר של ארה"ב, אירו, יין יפני ולירה שטרלינג.					

טו. הצמדה

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן בישראל מוצגים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה. להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן (על בסיס ממוצע 2002):

ליום 31 בדצמבר					
שיעור השינוי					
2012	2013	2011	2012	2013	
(אחוזים)		(נקודות)			
1.4	1.9	120.4	122.1	124.4	מדד המחירים לצרכן לחודש נובמבר
1.6	1.9	120.4	122.3	124.6	לחודש דצמבר

טז. שיעורי ריבית

חלק מהריביות על יתרות הממשלה והבנקים במטבע מקומי, הנגבות או משולמות על ידי בנק ישראל, מבוססות על ריבית בנק ישראל או על ריבית הפריים.

להלן שיעורי הריביות ליום 31 בדצמבר:

ליום 31 בדצמבר					
שיעור השינוי					
2012	2013	2011	2012	2013	
(אחוזים)					
(27.3)	(50.0)	2.75	2.00	1.00	ריבית בנק ישראל
(17.6)	(28.6)	4.25	3.50	2.50	ריבית הפריים

יז. מכשירים פיננסיים

הבנק משתמש במכשירים פיננסיים בפעילותו בתחום המוניטרי ובתחום מטבע החוץ, בישראל ומחוץ לישראל.

1) מכשירים פיננסיים בפעילות בישראל:

עסקאות עתידיות המרות שקל/דולר (Forwards)

העסקאות מוצגות במאזן נטו בסעיף "נכסים אחרים" או "התחייבויות אחרות": קבלת דולרים בעתיד בניכוי מסירת שקלים בעתיד. דוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

2) מכשירים פיננסיים בפעילות מחוץ לישראל:

א. עסקאות רכש חוזר (Repo - Repurchase Agreement)

ומכר חוזר (Reverse Repurchase Agreements - R. Repo).

הבנק מבצע עסקאות רכש חוזר (Repo). עסקה כזאת מורכבת ממכירת ניירות ערך בכפיפות להסכם בדבר רכישתם בעתיד. העסקה מטופלת כחוב מובטח, ולפיכך ניירות הערך שנמכרו במסגרתה לא נגרעים מנכסי הבנק. ההתחייבות לרכישת ניירות הערך כלולה בסעיף "ניירות ערך שנמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר". בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הוצאות ריבית בגין התחייבויות במטבע חוץ לחו"ל".

הבנק מבצע גם עסקאות מכר חוזר (R. Repo). עסקאות אלו מטופלות כחוב מובטח ומוצגות בסעיף "ניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר". ניירות ערך שנרכשו במסגרת זו אינם מוצגים במאזן. בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ב. עסקאות החלף (Swaps) ועסקאות עתידיות (Forwards) בין מטבעות חוץ

עסקאות אלו כלולות במאזן לפי סכום ההפרש שבין קבלת מטבע חוץ למסירת מטבע חוץ בעתיד ומוצגות במאזן בסעיף "מכשירים פיננסיים נגזרים". בדוח הרווח וההפסד מוצגות תוצאות העסקאות בסעיף "הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל".

ג. עסקאות עתידיות (Futures)

יתרת החוזים העתידיים לתאריך הדוח הכספי, בערכם הנקוב, מוצגת בביאור 18 - "התחייבויות תלויות והתקשרויות". בדוח הרווח וההפסד נרשם השינוי בשער החוזים בסעיף "הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות מניירות ערך וממכשירים פיננסיים נגזרים".

יח. קיזוז יתרות כספיות

נכסים כספיים והתחייבויות כספיות מוצגים במאזן בסכום נטו רק כאשר יש לבנק זכות חוקית לקיזוז, הניתנת לאכיפה, וכן כאשר יש כוונה לפרוע את הנכס וההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולפרוע את ההתחייבות בו-זמנית.

יס. ירידת ערך נכסים

הבנק מיישם את תקן חשבונאות מס' 15 (מתקון) בדבר ירידת ערך של נכסים (להלן - התקן). התקן קובע נהלים שעל הבנק ליישם כדי להבטיח שנכסיו במאזן (אשר עליהם חל התקן) לא יוצגו בסכום העולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, שהוא מחיר המכירה נטו, או שווי השימוש (הערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים לנכוע מהשימוש בנכס וממימושו), הגבוה שבהם. התקן חל על כל הנכסים במאזן, למעט נכסים כספיים. כן קובע התקן את כללי ההצגה והגילוי לגבי נכסים שערכם ירד. כאשר ערכו של נכס במאזן עולה על הסכום בר-ההשבה שלו, הבנק מכיר בהפסד מירידת הערך בגובה הפער בין ערכו של הנכס בספרים לסכום בר-ההשבה שלו. הפסד שהוכר כאמור יבוטל רק אם חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד שבו הוכר ההפסד האחרון מירידת ערך.

כ. דוחות על תזרימי מזומנים

דוחות כספיים אלה אינם כוללים דוחות על תזרימי המזומנים, משום שבאלה אין מידע משמעותי מעבר למופיע בדוחות הכספיים; זאת גם בהתאם למקובל בבנקים מרכזיים בעולם.

כא. מסים

על פי חוק בנק ישראל התש"ע-2010 לעניין תשלום מסים, ארנונות, אגרות ותשלומי חובה אחרים דין הבנק כדין המדינה, ולכן הבנק פטור מתשלומי מסים מסוימים, כגון מס הכנסה ומס על רווחי הון.

2. נכסים והתחייבויות במטבע חוץ בחו"ל

יתרות מטבע חוץ

בניתוח כלכלי, כפי שמובא בדברי ההסבר, ההתייחסות היא ליתרות מטבע החוץ המורכבות מיתרת הסעיף "נכסים במטבע חוץ בחו"ל" בניכוי יתרת הסעיף "התחייבויות במטבע חוץ לחו"ל". מדיניות ההשקעה של בנק ישראל מתייחסת ליתרות אלו.

להלן הרכב יתרות מטבע החוץ:

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	2012	2013	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
76,235	81,898	284,583	284,268	הנכסים במטבע חוץ בחו"ל
(329)	(108)	(1,228)	(377)	בניכוי ההתחייבויות במטבע חוץ בחו"ל
75,906	81,790	283,355	283,891	סך כל יתרות מטבע החוץ

3. קרן המטבע הבין-לאומית¹

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	2012	2013	
(מיליוני SDR)		(מיליוני שקלים חדשים)		
1,061	1,061	6,081	5,684	המכסה בקרן המטבע הבין-לאומית
(735)	(700)	(4,216)	(3,752)	בניכוי ההתחייבות בגין המכסה
326	361	1,865	1,932	Reserve Tranche
59	65	339	348	הלוואות NAB
831	1,000	4,761	5,354	זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)
1,216	1,426	6,965	7,634	סך כל היתרה בקרן המטבע הבין-לאומית

(1) היתרות נושאות ריבית בהתאם לתנאי הקרן.

א. ההשתתפות של בנק ישראל בקרן המטבע הבין-לאומית

לכל מדינה החברה בקרן המטבע הבין-לאומית יש מכסה (Quota) להשתתפות בהון הקרן הנקובה במטבע SDR. חלק מהמכסה, המשולם במזומן (Reserve Tranche), מועבר לקרן במטבע חוץ וניתן למשיכה על ידי המדינה, וחלקה האחר מופקד בבנק המרכזי של המדינה בפקדונות ובשטרות צמודים ל-SDR.

בשנת 2011 בוצעה רפורמה במכסות ובזכויות ההצבעה בקרן המטבע: בשלב הראשון, שנכנס לתוקף במארס 2011, הוגדלה המכסה של ישראל בכ-133 מיליוני SDR, ליתרה בסך כ-1,061 מיליוני SDR; בשלב שני המכסה של ישראל בקרן המטבע צפויה לגדול לכ-1,921 מיליוני SDR; זאת לאחר אישור של קרן המטבע, אשר טרם התקבל עד למועד חתימת הדוחות.

מאז שנת 1999 משולבת ישראל בתוכנית העסקאות הפיננסיות של קרן המטבע (Financial Transaction Plan). התוכנית היא מנגנון שבאמצעותו מדינה החברה בקרן יכולה להחליף עמה SDR או מטבע זר תמורת המטבע המקומי שלה, ומדינה אחרת מתבקשת לבצע החלפה נגדית.

ב. הלוואות NAB

בשנת 2010 הצטרפה מדינת ישראל להסדר של קרן המטבע בשם NAB (New Arrangements to Borrow).

על פי ההסדר מדינות, וביניהן ישראל, מעמידות לקרן קו אשראי, ובמסגרתו ניתנות הלוואות שמועד פירעונן הוא עשר שנים. עם זאת, יש אפשרות שהלוואות יוחזרו לישראל, על פי בקשתה, במועד מוקדם יותר; זאת במקרה שהמדינה תזדקק לכספים אלו. נכון ליום 31 בדצמבר 2013, העניק הבנק הלוואות נושאות ריבית בהתאם לתנאי הקרן, בסך כולל של כ-348 מיליוני ש"ח (65 מיליוני SDR).

קו האשראי שבנק ישראל העמיד נכון ליום המאזן עומד על 500 מיליוני SDR. כשהגדלת המכסה של ישראל בקרן המטבע תיכנס לתוקף, קו האשראי שמעמיד בנק ישראל לשימוש הקרן יפחת ל-340 מיליוני SDR.

ג. זכויות משיכה מיוחדות (SDRs)

היתרה כוללת זכויות משיכה מיוחדות שקרן המטבע הבין-לאומית הקצתה למדינת ישראל. כנגד הקצאות אלו יש לבנק ישראל התחייבות ללא מועד פירעון כלפי הקרן, וזו מוצגת בסעיף "קרן המטבע הבין-לאומית ומוסדות כספיים בין-לאומיים" בצד ההתחייבויות. המדינה אינה חייבת להחזיק את כל זכויות המשיכה המיוחדות שהוקצו לה.

בסוף שנת 2009 הצטרפה ישראל לתוכנית נוספת של קרן המטבע, "הסכם התנדבותי לרכישה ומכירה של זכויות משיכה מיוחדות" (Voluntary arrangement for the purchase and sale of SDRs). במסגרת תוכנית זו מדינת ישראל עשויה להתבקש למכור או לקנות SDR ממדינות החברות בקרן, על פי הנחיות הקרן.

4. אשראי לממשלה

קרנות דו-לאומיות

האשראי בגין קרנות דו-לאומיות ניתן לממשלת ישראל לצורך השקעה משותפת עם ממשלת ארה"ב בקרנות דו-לאומיות למחקר, לפיתוח תעשייתי ולמדע. כספי הקרנות הופקדו על ידי הקרנות כפיקדונות בבנק ישראל ומוצגים במאזן בצד ההתחייבויות בסעיף "התחייבויות אחרות במטבע מקומי". הן האשראי והן פיקדונות הקרן נושאים ריבית קבועה של 4.125%-4%, או ריבית על בסיס הליבור.

5. ניירות ערך סחירים במטבע מקומי

הסעיף כולל ניירות ערך ממשלתיים סחירים, הצמודים למדד המחירים לצרכן הידוע בתאריך המאזן וכן ניירות ערך לא-צמודים. ניירות הערך מוצגים לפי שוויים ההוגן. שיעור התשוואה-לפדיון של תיק ניירות הערך ליום 31 בדצמבר 2013 הוא 1.06%. (ליום 31 בדצמבר 2012 - 1.55%).

6. נכסים אחרים

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
121	98	הלוואות לעובדים
3	3	חייבים שונים
124	101	סך כל הנכסים האחרים

7. מוסדות כספיים בין-לאומיים

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
282	282	השקעה במניות ה-BIS
677	654	יתרות בגין מוסדות כספיים בין-לאומיים אחרים ¹
959	936	סך הכול
(1) היתרות הן בגין המוסדות הבאים: (א) The World Bank Group 1. IBRD - International Bank for Reconstruction and Development 2. IDA - International Development Association 3. MIGA - Multilateral Investment Guarantee Agency 4. IFC - International Finance Corporation (ב) EBRD - European Bank for Reconstruction and Development (ג) IDB - Inter-American Development Bank IIC - Inter-American Investment Corporation		

בחודש דצמבר של שנת 2011 החליט בנק ישראל על השתתפות בהגדלת ההון התשיעית של הבנק הבין-אמריקאי. במסגרת זו רכש בנק ישראל 223 מניות במזומן בסך כ-3 מיליוני דולרים (Paid-In) ו-8,966 מניות בסך כ-108 מיליוני דולרים בהנפקת כתב התחייבות (Callable Capital); ראו ביאור 18. רכישת המניות וקבלתן מתפרסת על פני חמש שנים, החל ברבעון הראשון של 2012.

בנובמבר 2012 החליט בנק ישראל על השתתפות בהגדלת ההון של הבנק הבין-לאומי לשיקום ופיתוח (IBRD). בדצמבר 2012 רכש בנק ישראל במזומן 1,269 (Paid-In) מניות בשווי של כ-9 מיליוני דולרים והנפיק עבור הבנק הבין-לאומי לשיקום ופיתוח כתב התחייבות (Callable Capital) בשווי כ-144 מיליוני דולרים. (ראו ביאור 18). הגדלת ההון נכנסה לתוקף בחודש דצמבר 2012.

בנובמבר 2012 החליט בנק ישראל על השתתפות בהגדלת ההון באמצעות Callable Capital עבור הבנק האירופי לשיקום ופיתוח (EBRD). הגדלת הון זו נכנסה לתוקף בדצמבר 2012. במסגרת זו הנפיק בנק ישראל כתב התחייבות (Callable Capital) בשווי 58,520,000 אירו תמורת רכישת 5,852 מניות. (ראו ביאור 18).

בכל הגדלות הון אלו הונפקו כתבי התחייבות, שאותם יוכלו המוסדות לממש רק בעת הצורך, אפשרות שסבירות התממשותה נמוכה.

8. רכוש קבוע¹

סך הכול	מחשבים תוכנות וכלי רכב	ציוד וריהוט,	קרקע ומבנים ¹
(מיליוני שקלים חדשים)			
עלות			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	243	294	537
תוספות	8	46	54
גרועות	-	(1)	(1)
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	251	339	590
פחת שנצבר			
יתרה ליום 31 בדצמבר 2012	55	154	209
תוספות	5	32	37
גרועות	-	-	-
יתרה ליום 31 בדצמבר 2013	60	186	246
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2013	191	153	344
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2012	188	140	328

(1) הקרקע בקריה בירושלים, שעלותה והעלות המופחתת של המבנים שעליה ליום 31 בדצמבר 2013 הן בסך 150 מיליוני שקלים חדשים (ליום 31 בדצמבר 2012 - 169 מיליוני שקלים חדשים), חכורה ממנהל מקרקעי ישראל עד ליום 30 ביוני 2016. בידי הבנק אופציה להארכת התקופה ב-49 שנים נוספות.

9. שטרי כסף ומעות במחזור

ליום 31 בדצמבר 2012	ליום 31 בדצמבר 2013	
שקלים חדשים	שקלים חדשים	הכמות
(מיליונים)	(מיליונים)	
שטרי כסף ומעות במחזור		
עשרים שקלים חדשים	35.79	716
חמישים שקלים חדשים	51.35	2,567
מאה שקלים חדשים	146.52	14,652
מאתיים שקלים חדשים	188.99	37,798
מעות במחזור	1,796	1,655
אחר ¹	2	2
שטרות ומעות זיכרון	5	5
סך הכול	57,536	54,773

(1) היתרה עיקרה שטרי כסף ישנים הניתנים להמרה בבנק ישראל.

10. פיקדונות הממשלה

יתרות הממשלה מורכבות מיתרות במטבע מקומי ויתרות במטבע חוץ. כל יתרות הממשלה בבנק ישראל (למעט מספר יתרות חריגות) ניתנות לקיזוז ביניהן.

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	2012	2013	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
				במטבע חוץ¹
1,402	577	5,234	2,003	פיקדונות שוטפים
196	256	730	889	פיקדון אחר
1,598	833	5,964	2,892	סך כל הפיקדונות במטבע חוץ
				במטבע מקומי²
		11,469	17,634	פיקדונות שוטפים
		17,433	20,526	סך כל פיקדונות הממשלה

(1) פיקדונות הממשלה במטבע חוץ

הפיקדונות השוטפים משמשים למימון הפעילות התקציבית. על חלק מפיקדונות הממשלה במטבע חוץ משולמת ריבית, בגובה שיעור הריבית על שטרי אוצר אמריקאיים שמועד פדיונם הממוצע הוא כעבור 6 חודשים. שיעור הריבית הממוצע בשנת 2013 עמד על 0.09% (בשנת 2012 - 0.13%).

(2) פיקדונות הממשלה במטבע מקומי

הפיקדונות השוטפים והיתרות המשמשות להשאלת אג"ח מיועדים למימון הפעילות התקציבית. על הפיקדונות השוטפים במטבע מקומי נגבית (ביתרת חובה) או משולמת (ביתרת זכות) ריבית בגובה הריבית הבסיסית (prime). השיעור הממוצע של הריבית הבסיסית בשנת 2013 עמד על 2.89% (בשנת 2012 - 3.85%). זאת למעט יתרות הממשלה המשמשות להשאלת אג"ח, ויתרות ממשלה נוספות שבגינן נגבית ריבית שונה.

11. פיקדונות התאגידים הבנקאיים

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	2012	2013	
(מיליוני דולרים)		(מיליוני שקלים חדשים)		
398	612	1,485	2,125	פיקדונות במטבע חוץ¹ (פמ"ח)
				פיקדונות במטבע מקומי²
		107,018	105,011	פיקדונות לזמן קצוב
		18,369	22,049	פיקדונות עובר ושב
		125,387	127,060	סך כל הפיקדונות במטבע מקומי
		126,872	129,185	סך כל פיקדונות התאגידים הבנקאיים

- (1) פיקדונות במטבע חוץ (פמ"ח) משמשים נכס נזיל כנגד פיקדונות של תושבי חוץ במטבע חוץ. חובת הנזילות נעה בין 0% ל-6%, בהתאם לתקופת הפיקדון.
- (2) פיקדונות במטבע מקומי
- א) בנק ישראל מקבל מהתאגידים הבנקאיים פיקדונות לזמן קצוב בשקלים חדשים. הפיקדונות מתקבלים במכרז לתקופות של יום ושבוע. פיקדונות אלו אינם משמשים נכס נזיל כנגד חובת הנזילות של התאגידים הבנקאיים. נוסף על כך מתקבלים פיקדונות במסגרת חלון הפיקדונות שעומד לרשות התאגידים הבנקאיים, בריבית של 0.5% מתחת לריבית בנק ישראל (עד ליום 24 בנובמבר 2010 - 0.25% מתחת לריבית בנק ישראל).
- שיעור הריבית על הפיקדונות בחלון הפיקדונות ליום 31 בדצמבר 2013 עמד על 0.5% (ליום 31 בדצמבר 2012 - 1.25%).
- שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות בחלון הפיקדונות בשנת 2013 עמד על 0.87% (בשנת 2012 - 1.81%).
- שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות לזמן קצוב במכרז ליום 31 בדצמבר 2013 עמד על 1% (ליום 31 בדצמבר 2012 - 1.75%).
- שיעור הריבית הממוצע על הפיקדונות לזמן קצוב במכרז בשנת 2013 עמד על 1.39% (בשנת 2012 - 2.34%).
- ב) פיקדונות עובר ושב של התאגידים הבנקאיים במטבע מקומי משמשים נכס נזיל כנגד פיקדונות תושבי ישראל במטבע ישראלי. חובת הנזילות נעה בין 0% ל-6%, בהתאם לתקופת הפיקדון.

12. קרן המטבע הבין-לאומית ומוסדות כספיים בין-לאומיים

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	2012	2013	
(מיליוני SDR)		(מיליוני שקלים חדשים)		
884	884	5,063	4,732	זכויות משיכה מיוחדות שהוקצו ¹
1	1	6	8	התחייבויות למוסדות כספיים בין-לאומיים ²
885	885	5,069	4,740	סך הכול

- (1) "זכויות משיכה מיוחדות" (Special Drawing Rights - SDRs) הן כספים שמדינות החברות בקרן המטבע הבין-לאומית התחייבו לרכוש מהקרן. להתחייבות זו לא נקבע מועד פירעון והיא נושאת ריבית בהתאם לתנאי הקרן. קרן המטבע מקצה למדינות החברות בה זכויות משיכה מיוחדות באופן יחסי לגודל מכסתן.
- למדינת ישראל הוקצו עד ליום 31 בדצמבר 2013 כ-884 מיליוני SDR.
- (2) התחייבויות בשטרות, בפיקדונות או בכתבי התחייבות למוסדות הבאים: IDA, IBRD, EBRD, MIGA, IDB. (ראו ביאור 1.1.ח.)

13. מק"ם

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
117,889	125,961	ערך הפדיון של המק"ם שנמכר לציבור
(2,549)	(1,657)	בניכוי הניכיון בעת המכירה לציבור
115,340	124,304	התמורה ממכירה של המק"ם לציבור
1,384	979	בתוספת הפחתת הניכיון המתייחס לתקופה שעד לתאריך המאזן
116,724	125,283	סך כל יתרת המק"ם

חוק מילווה קצר מועד התשמ"ד-1984 מסמיך את הממשלה להנפיק איגרות חוב שיימכרו לבנק ישראל בלבד; הבנק ימכור אותן לציבור ויקנה אותן ממנו לצורך ויסות אמצעי התשלום במשק ולצורך מילוי תפקידיו. הממשלה חייבת להפקיד בבנק ישראל את מלוא התמורה מאיגרות החוב, ואינה רשאית להשתמש בתמורה זו אלא לשם פירעון המילווה לפי החוק האמור, או לתשלום התשואה עליו. רכישת איגרות החוב מהממשלה על ידי בנק ישראל והפקדת התמורה בגין רכישה זו בבנק ישראל אינן משתקפות במאזן הבנק.

יתרת המק"ם המוצגת במאזן הבנק משקפת את מחיר הפדיון של המילווה שבידי הציבור, בניכוי יתרת הניכיון שטרם הופחתה.

14. התחייבויות אחרות

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
4,018	4,323	התחייבויות לפנסיה ולתשלומי כרישה
143	306	התחייבויות לזכויות עובדים ואחרות
125	116	קרנות דו-לאומיות
196	37	זכאים שונים ¹
4,482	4,782	סך כל ההתחייבויות האחרות

(1) היתרה עיקרה חשבונות של גופים סטטוטוריים המנוהלים בבנק ישראל.

א. התחייבות לפנסיה ולתשלומי פרישה

ההתחייבות לפנסיה מחושבת על פי הסכם הגמלאות לעובדי הבנק, גמלאיו ושאריהם שהחלו בעבודתם לפני חודש ספטמבר 2002 (ליום 31 בדצמבר 2013 - 305 עובדים ו-699 גמלאים; ליום 31 בדצמבר 2012 - 318 עובדים ו-702 גמלאים). ההתחייבות לפנסיה כוללת תשלום קצבאות עתידיות לעובדי הבנק, לעובדי הבנק לשעבר שהפנסיה שלהם מוקפאת, לגמלאים ולשארים. נוסף על כך כוללת ההתחייבות תשלום עבור פדיון ימי מחלה בעת הפרישה ומענקי פרישה.

התחייבות הבנק מחושבת על בסיס נתוני המשכורות והקצבאות של חודש דצמבר 2013 ומבוססת על חישוב אקטוארי. חישוב זה נערך בשיטת הערכה של ההטבות הנצברות בהתחשב בפרמטרים שונים - שיעורי הפרישה המוקדמת, שיעורי הפנסיה לשארים ויתומים, רמות הוותק והדרגות של העובדים, שיעורי המס הרלוונטיים ועוד.

החישוב האקטוארי מבוסס על שיעורי התמותה ולוחות דמוגרפיים אחרים, שפרסם אנף שוק ההון, הביטוח והחיסכון של משרד האוצר לקרנות הפנסיה בחוזר פנסיה 1-3-2013 בדבר הכנת תחשיבים אקטואריים.

ההתחייבות האקטוארית של הבנק חושבה על בסיס שיעור היוון של 4%. זאת על פי הוראות הדיווח לציבור שמפרסם המפקח על הבנקים בהסתמך על ניסיון העבר. החישוב נעשה בהנחת עליית שכר ריאלית שנתית לעובדים בשיעור של 1.5% ו-3% בהתאם לגיל העובד.

על פי טיוטת הנחיות המפקח על הבנקים מיום 30 בינואר 2014 בנושא שינוי הטיפול החשבונאי בזכויות עובדים, בחן הבנק את השפעת השינוי בריבית ההיוון המשמשת לחישוב ההתחייבות לפנסיה ותשלומי פרישה.

להערכת הבנק, שימוש בשיעור היוון המבוסס על עקום ריבית ממשלתית, ככל שיישם, צפוי להביא להגדלת ההתחייבות לפנסיה ולתשלומי פרישה בסך של כמיליארד שקלים חדשים לתאריך המאזן. לעובדי הבנק שהחלו בעבודתם לאחר חודש ספטמבר 2002 התחייבות הבנק לתשלום פנסיה ופיצויים מכוסה על ידי הפקדות שוטפות על שם העובדים בקופות מוכרות לפנסיה ופיצויים. הסכומים שהופקדו כאמור אינם בשליטתו ובניהולו של הבנק, ולפיכך לא ניתן להם ולהתחייבויות שבגינן הן הופקדו ביטוי במאזן.

ב. התחייבות לזכויות עובדים ואחרות

סעיף זה מורכב בעיקרו מהתחייבות לחופשה לעובדים בסכום של 106 מיליוני שקלים חדשים. (בשנת 2012 - 98 מיליוני שקלים חדשים).

ההתחייבות ליום 31 בדצמבר מחושבת על בסיס צבירת ימי חופשה ליום 31 באוקטובר והשכר הקובע לפדיון חופשה לתאריך המאזן. ההפרש בהתחייבות הנובע מההפרש בין צבירות ימי חופשה ליום 31 באוקטובר לבין צבירתם ליום 31 בדצמבר אינו מהותי.

15. חשבונות שיערוך

חשבונות השיערוך כוללים רווחים לא-ממומשים משיערוך הפריטים הבאים (ראו ביאורים 1.1, 1.2, 1.3, 1.4):

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
12,209	474	יתרות הנקובות במטבע חוץ
1,185	3,443	ניירות ערך סחירים במטבע חוץ
1,842	1,750	ניירות ערך סחירים במטבע מקומי
15,236	5,667	סך כל חשבונות השיערוך

16. הון מניות וקרן שמורה בערכים נומינליים היסטוריים

נתוני הון המניות והקרן השמורה מופיעים בדוחות הכספיים בסכומים מדווחים. (ראו ביאור 1.1).
הנתונים בערכים נומינליים היסטוריים הם 320 מיליוני שקלים חדשים לימים 31 בדצמבר 2013 ו-2012.
הקרן השמורה שימשה בעבר להגדלת הון הבנק בהתאם לסעיף 6 לחוק בנק ישראל תשי"ד-1954.

17. נכסים והתחייבויות לפי בסיס הצמדה

ליום 31 בדצמבר 2012				ליום 31 בדצמבר 2013				נכסים
סך הכול	כספיים	במטבע חוץ ¹	במטבע מקומי	סך הכול	כספיים	במטבע חוץ ¹	במטבע מקומי	
(מיליוני שקלים חדשים)				(מיליוני שקלים חדשים)				
284,583	-	284,583	-	284,268	-	284,268	-	נכסים במטבע חוץ בחו"ל
123	-	123	-	115	-	115	-	אשראי לממשלה
17,102	-	-	17,102	15,094	-	-	15,094	ניירות ערך סחירים במטבע מקומי
124	3*	-	121	101	3	-	98	נכסים אחרים
959	959	-	-	936	936	-	-	מוסדות כספיים בין-לאומיים
328	328	-	-	344	344	-	-	רכוש קבוע
303,219	1,290	284,706	17,223	300,858	1,283	284,383	15,192	סך כל הנכסים
								התחייבויות
54,773	-	-	54,773	57,536	-	-	57,536	שטרי כסף ומעות במחזור
1,228	-	1,228	-	377	-	377	-	התחייבויות במטבע חוץ לחו"ל
17,433	-	5,964	11,469	20,526	-	2,892	17,634	פיקדונות הממשלה
126,872	-	1,485	125,387	129,185	-	2,125	127,060	פיקדונות התאגידים הבנקאיים
5,069	-	5,069	-	4,740	-	4,740	-	קרן המטבע הבין-לאומית ומוסדות כספיים בין-לאומיים
116,724	-	-	116,724	125,283	-	-	125,283	מק"ם
4,482	-	125	4,357	4,782	-	116	4,666	התחייבויות אחרות
15,236	-	13,394	1,842	5,667	-	3,917	1,750	חשבוניות שיערוך
341,817	-	27,265	314,552	348,096	-	14,167	333,929	סך כל ההתחייבויות
(38,598)	1,290	257,441	(297,329)	(47,238)	1,283	270,216	(318,737)	הפרש

* סוג מחדש.
1) כולל צמודים למטבע חוץ.

18. התחייבויות תלויות¹ והתקשרויות

ליום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים		
40	17	ערכויות בגין יצוא של הממשלה
99	92	אשראי תעודות
4,046	3,861	כתב התחייבות לתשלום על פי דרישה (Callable Capital) ממוסדות כספיים בין-לאומיים
2,527	2,330	התחייבות לתשלום על פי דרישה מקרן המטבע הבין-לאומית ²
340	248	כתב התחייבות לרכישת מניות ממוסדות כספיים בין-לאומיים ³
התקשרויות בגין מכשירים פיננסיים		
עסקות החלף (Currency Swaps) ועסקאות עתידיות במטבע חוץ (Forwards)		
28,651	14,867	קבלת מטבע חוץ בעתיד
27,829	14,771	מסירת מטבע חוץ בעתיד
עסקאות רכש חוזר (Repo) ועסקאות מכר חוזר (R.Repo)		
7,719	4,924	מכר חוזר (R.Repo)
עסקאות עתידיות (Futures) על איגרות חוב - במונחי ערך נקוב		
*444	522	התחייבות למכור
* סווג מחדש.		
(1) כנגד בנק ישראל תלויות מספר תביעות. בגין תביעות אלו לא נכללה כל הפרשה בספרי הבנק, משום שעל פי הערכת הבנק, המתבססת על חוות הדעת של המחלקה המשפטית שלו, הסיכויים כי התביעות תתקבלנה קלושים, או שהסכומים אינם מהותיים.		
(2) ראו ביאור 3.א.		
(3) ראו ביאור 7.		

19. הכנסות ריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
6	4	מחשבונות עובר ושכ
1	7	מפיקדונות לזמן קצר
2,018	1,152	מניירות ערך סחירים
25	8	מניירות ערך שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
84	10	ממכשירים פיננסיים נגזרים, נטו
7	5	מקרן המטבע הבין-לאומית
2,141	1,186	סך כל הכנסות הריבית מנכסים במטבע חוץ בחו"ל

20. הכנסות ריבית מהמשלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
75	76	מקורות דו לאומיות ¹
725	636	מניירות ערך במטבע מקומי
800	712	סך הכול

(1) ראו ביאור 4.

21. הכנסות ריבית אחרות

הסעיף כולל הכנסות ריבית מבנקים על יתרות הנושאות ריבית בשיעור ריבית בנק ישראל.

22. הוצאות ריבית לבנקים ולציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
3,340	2,211	מק"ם
2,307	1,226	פיקדונות לזמן קצוב
5,647	3,437	סך הכול

23. הוצאות ריבית לממשלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
657	802	בגין יתרות במטבע מקומי ¹
1	1	בגין יתרות במטבע חוץ
658	803	סך הכול

(1) הוצאות הריבית לממשלה במטבע מקומי. (ראו ביאור 10.)

24. הוצאות ריבית אחרות

הסעיף כולל בעיקר הוצאות ריבית בגין מוסדות כספיים בין-לאומיים, פיקדונות של הקרן הדו-לאומית למחקר ולפיתוח תעשיית ארה"ב-ישראל ופיקדון של הקרן הדו-לאומית למדע ארה"ב-ישראל.

25. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מניירות ערך ומכשירים פיננסיים נגזרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
1,237	693	ניירות ערך במטבע חוץ ¹
(8)	20	מכשירים פיננסיים נגזרים במטבע חוץ ²
1,229	713	סך הכול

(1) רווח ממכירת ניירות ערך וכן הפסד מירידת ערכם של ניירות ערך בסוף השנה נטו.
(2) כולל הכנסות (הוצאות) פיננסיות ממימוש מכשירים פיננסיים נגזרים.

26. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – מהפרשי שערים

הסעיף כולל הפרשי שערים שמומשו בגין יתרות הנקובות במט"ח. (ראו ביאורים 1.1, יג, 1.1 ד.י.)

27. הכנסות (הוצאות) פיננסיות אחרות – שונות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
3	3	במטבע מקומי
18	29	במטבע חוץ
21	32	סך הכול

(1) ההכנסות הן מעמלות הנובעות מהפעילות הפיננסית של בנק ישראל, והכנסות מדיבדנד ממוסדות כספיים בין-לאומיים.

28. הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2012	2013	
(מיליוני שקלים חדשים)		
264	288	שכר וזכויות עובדים ¹
352	676	גמלת פנסיה ופרישה ²
110	117	כלליות
726	1,081	סך הכול
(1) תשלומי שכר והפרשה לחופשה לעובדים (ליום 31 בדצמבר 2013 ו-2012 - 703 ו-697 משרות, בהתאמה). (2) תשלומי גמלת פנסיה תקציבית לגמלאים ועדכון התחייבות הבנק לפנסיה. (ראו ביאור 14).		

29. הכנסות (הוצאות) אחרות

הסעיף כולל ליום 31 בדצמבר 2013 הוצאות בגין הפרשה לירידת ערך בהתאם לתקן חשבונאות מס' 15 (מתוקן) בדבר ירידת ערך נכסים. ליום 31 בדצמבר 2012 הסעיף כולל הכנסות דיווידנד מהבנק למסחר.